

моторними; ті, хто краще за інших зможуть реагувати на зміни асортименту продукції, контролювати й відслідковувати свої заводи, регулювати ланцюжки поставок і будуть в змозі задіяти свою робочу силу дійсно в будь-якому місці», – зазначив нещодавно у своєму інтерв'ю віце-президент із консалтингу ARC Advisory Group.

«Ставай digital або помри» – реальність, до якої нас підвела епідемія COVID-19. Цифровізація зачіпила усі сфери нашого життя: медицину, банківську справу, ресторанний бізнес, страхування, торгівлю, маркетинг, освіту та інші. Однак, успішна компанія – та, котра вміє адаптуватися до різних умов ринку. Таким чином, цифровізація лише «відсіяла» підприємства, котрі вже не можуть забезпечувати потреби споживачів і зміцнила ті, котрим це вдається [3].

Перелік використаних джерел:

1. Шолом І.Т. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнесу. Збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи» м. Київ, 23 квіт. 2020 р. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/201186>
2. Соціальні мережі для бізнесу – використовуємо правильно. URL: <https://webprofit.com.ua/sotsialni-merezhi-dlya-biznesu/>
3. Поняття діджиталізації бізнесу : сфери і необхідність. URL: <https://evergreens.com.ua/ua/articles/business-digitalization.html>

УДК 338.45:37

Віра Марина

доцент, доцент кафедри математики, фізики та економіки,
НДУ імені Миколи Гоголя,
м. Ніжин, Україна

Vyra Maryna

Docent, Associate professor of Mathematics, Physics and Economics Department,
Nizhyn Gogol State University,
Nizhyn, Ukraine

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАЇЬ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПРОЦВІТАННЯ УКРАЇНИ У XXI СТОЛІТТІ IMPLEMENTATION OF THE KNOWLEDGE ECONOMY AS A NECESSARY CONDITION FOR UKRAINE'S PROSPERITY IN THE XXI CENTURY

Початок XXI століття у розвинених країнах світу ознаменувався стрімким становленням економіки знань. Менеджмент знань є основою розвитку економіки країн – світових лідерів інноваційного розвитку. Україна перебуває на роздоріжжі між інноваційним розвитком і остаточним закріпленням за собою статусу аграрно-сировинної держави у глобальній економіці. Порівняно з країнами ЄС наша держава перебуває на досить низькому рівні технологічного розвитку, і при цьому є донором інтелектуальних ресурсів для розвинених країн світу – Німеччини, Канади, США, Ізраїлю та багатьох інших.

Мета доповіді полягає в обґрунтуванні базових понять «економіки знань» – інтелекту, інформації, знання та аналізі перспективи розвитку економіки знань в Україні. Економіка знань розкриває нову роль і місце інтелекту людини в сучасному суспільстві, вплив інформації як головної продуктивної сили і суб'єкта виробництва на розвиток економічної системи.

Отже, знання на відміну від інших економічних ресурсів є ресурсом, який збільшується, тому що передача знань не передбачає їх зменшення, але навпаки, закріплення набутих та нагромадження нових. Для участі будь-якої країни у глобальній конкуренції доступність знань стає найважливішою умовою, потужним інструментом у боротьбі з бідністю. Насьогодні доступ до знань – це також джерело розвитку та економічного

процвітання. Зокрема Фінляндія, яка після розпаду СРСР зазнала жорсткої економічної кризи, сьогодні інвестує майже 4% ВВП у наукові дослідження. Система освіти Фінляндії вважається однією з найкращих серед промислових країн організації економічної співпраці та розвитку (ОЕСР) [1].

Основною складовою економіки знань є якісна і безперервна освіта для всього населення країни. Сьогодні Україна порівняно з попередніми роками значно покращила свій освітній потенціал. Але все ще залишається ряд невирішених питань. Нажаль, проблема освіти – не єдина в системі економіки знань. Не меншої уваги потребує розвиток наукового потенціалу. Наша країна володіє високорозвиненим інтелектуальним потенціалом, який здатен ефективно розв'язувати інноваційні проблеми. За рахунок цього Україна могла б упевнено посісти належне місце серед перших країн з високим інтелектуальним потенціалом. Але найважливішою причиною, через яку українська держава не досягає першості у світі, є невміле генерування та використання знань. Західні ж держави створюють сприятливі умови для інтелектуальної міграції українських молодих наукових фахівців, внаслідок чого істотно знижується інтелектуальний потенціал нашої країни. Важливою складовою економіки знань є національна інноваційна система, яка являє собою сукупність інститутів, що забезпечують розвиток інноваційних процесів у межах країни. Метою розвитку такої системи є вдосконалення способу організації всієї економіки держави, де головним джерелом економічного зростання є нові знання та їхнє технологічне застосування [2].

Сьогодні перед Україною стоїть реальна загроза щодо розвитку національної інноваційної системи. По-перше, у країні відсутня концепція її розвитку, в якій мали б бути викладені черговість, терміни, обсяги необхідних ресурсів, інструментарій та механізми розвитку складових інноваційної системи. По-друге, не створений сприятливий інноваційний клімат та не задіяні необхідні механізми і стимули для підвищення зацікавленості виробничої сфери у запровадженні наукоємних технологій. Одним із головних недоліків формування національної інноваційної системи є відсутність стратегії переходу України до інноваційної моделі розвитку, неналежне використання методів наукового планування на всіх рівнях управління, недостатній рівень інноваційної культури працівників органів державної влади [3].

Феномен інноваційної культури набуває особливого значення у системі вищої освіти. У цій взаємозалежності вища освіта переносить наголос із позитивного (наукового) знання на особистість і культуру. Внаслідок цього виникає потреба у зміні освітньої парадигми, яка вимагає від науково-педагогічного працівника творення нових ідей, подолання стереотипів, самовизначення та професійного саморозвитку. Сьогодні держава поступово змінює свої вимоги до освіти та науки, які мають відповідати засадничим принципам економіки знань. Ці вимоги полягають у тому, щоб дати якісно новий рівень знань і оновлювати їх протягом усього періоду трудової діяльності. Це стосується усіх членів суспільства: інноваторів-підприємців, розробників-виробників знаннємістких товарів і послуг, споживачів освітніх, юридичних, медичних, банківських, фінансових, наукових та інших послуг [4].

Розвиток сфер національної освіти і науки перебуває у перехідному періоді. Але освіта і наука в Україні не повністю відповідають сучасним вимогам. По-перше, це проявляється у невідповідності освіти суспільним потребам та світовим досягненням людства, у низькому рівні інтелектуальної діяльності та освіченості. По-друге, роз'єднаність таких складових, як освіта, наука та інновації. Це унеможливує перехід до інноваційної економіки, побудованої на нових знаннях та створення сприятливого інноваційного клімату.

Україна не бере до уваги стану сфери науки, внаслідок чого посідає одне з останніх місць у галузі науки і техніки у світі. Тоді як країни Західної Європи та КНР проводять політику, яка сприяє збільшенню кількості наукових кадрів. Зокрема, Китай проголосив курс на «науковий розвиток», за рахунок чого залучає на роботу світову інтелектуальну еліту.

Одним із основних чинників побудови національної системи науки в Україні є її фінансування, зокрема наукових та науково-технічних робіт. Слід відмітити, що згідно

чинного закону України «Про науку і науково-технічну діяльність», на фінансування науки передбачено 1,7% ВВП. Хоча відомо, якщо в будь-якій державі на науку виділяється менше 2% ВВП, то державі не уникнути руйнівних процесів, і не лише в сферах освіти і науки, але й економіці в цілому [5].

Перелік використаних джерел:

1. Гузар У.Є. Економіка знань та її перспективи для України. *Регіональна економіка*, 2009, №1. С. 27-35.
2. Україна – 2015: Національна стратегія розвитку. К.: Громадсько-політичне об'єднання Український форум, 2008. 74 с.
3. Економіка знань та її перспективи для України. Наукова доповідь. Інститут економічного прогнозування НАН України / ред. В.М. Гейця. К.: ІЕП НАНУ, 2005. 168 с.
4. Рекомендації парламентських слухань на тему «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації». Схвалено Постановою Верховної Ради України від 27 червня 2007 року 1244-V. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
5. Дробноход М.І. До концепції реформування наукової сфери України. *Наукові записки*. П т. АНВШ України. Дніпропетровськ, 2007. С. 3-14.

УДК 338.2

Волощук Вікторія

студентка групи Б-21

Відокремлений структурний підрозділ «Гусятинський фаховий коледж
Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя»
смт. Гусятин, Україна

Науковий керівник: Голич Наталія

доктор філософії з економіки,

викладач економічних дисциплін

Відокремлений структурний підрозділ «Гусятинський фаховий коледж
Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя»
смт. Гусятин, Україна

Victoria Voloshchuk

student of the group B-21

Husiatyn applied college Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Husyatyn, Ukraine

Scientific supervisor: Nataliia Holych

PhD (Economics)

teacher of economic disciplines

Husiatyn applied college Ternopil Ivan Puluj National Technical University

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ – НОВА РЕАЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ
DIGITALIZATION IS A NEW REALITY OF UKRAINE**

Останнє десятиліття цифровий світ удосконалюється надшвидкими темпами. Розвиток інформаційних технологій докорінно змінює середовище та спосіб життя кожного громадянина. В теперішніх умовах Україна, для того, щоб не посідати останні місця серед інших країн у глобальній економіці, повинна здійснити якомога швидше переформатування традиційної моделі суспільства на нову – індустріальну, якою пронизуватимуться всі сектори: державний, приватний, реальний, невиробничий, фінансовий, видобувний, обробний та сектор послуг [1].

Цифровізація виступає одним з головних чинників зростання світової економіки, оскільки завдяки їй не тільки підвищується продуктивність праці, а й відбувається економія часу, створюються попит на нові товари й послуги, нова якість, цінність тощо.